

Силабус
навчальної дисципліни
Лінгводидактична діяльність учителя початкової школи
2024-2025 навчальний рік

Освітньо-професійна програма «**Початкова освіта**»

Спеціальність **013 Початкова освіта**

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Рівень вищої освіти **бакалавр**

Викладач (і)	Попова Ольга Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти; Фат'янова Тетяна Олександрівна, асистент кафедри початкової освіти
Посилання на сайт	
Контактний тел.	066-140-23-56
E-mail викладача:	poi2009bam@ukr.net
Графік консультацій	Понеділок, 14.00 – 16.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	12	12	66	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: мовленнєва діяльність учителя початкової школи, мовленнєва підготовка майбутнього вчителя початкової школи, мовленнєва поведінка учителя початкової школи, педагогічний дискурс, наукові тексти, мовно-мовленнєві вправи, комунікативна діяльність учителя початкової школи, види мовленнєвої діяльності учителя початкової школи, комунікативна компетентність діяльність учителя початкової школи.

Мета та предмет курсу: розкрити наукові основи лінгводидактичної діяльності вчителя початкової школи, сформулювати психологічну, педагогічну, методичну готовність здобувачів до педагогічної діяльності в початковій школі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Лінгводидактична діяльність учителя початкової школи» є:

– розкрити теоретичні засади становлення лінгводидактики як науки, з'ясувати її понятійний апарат, лінгводидактичні технології засвоєння мови й мовлення;

– систематизувати й поглибити знання з методики викладання української мови та методики літературного читання;

- забезпечити подальше професійне мовно-мовленнєве вдосконалення здобувачів вищої освіти;
- сформувані в майбутніх учителів початкової школи стійкий інтерес до застосування інноваційних технологій навчання мови в умовах Нової української школи;
- виробити вміння і навички моделювати лінгводидактичний дискурс у різних ситуаціях навчального спілкування.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) у різних сферах комунікації, запобігати врегулюванню конфліктів.

ЗК 5. Здатність діяти на основі принципів педагогічної етики, правил культури поведінки, загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі в стосунках з учасниками освітнього процесу.

ФК 11. Здатність володіти змістовим аспектом комунікації, технікою педагогічного спілкування з суб'єктами освітнього процесу.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Загальний огляд наукових засад лінгвометодики початкової школи

Тема 1-2. Лінгводидактика як наука й навчальна дисципліна. Наукові основи й джерела розвитку лінгводидактики початкової школи. Становлення вітчизняної лінгводидактики.

Змістовий модуль 2. Теоретичні засади побудови уроку в сучасній початковій школі (мовно-літературна галузь)

Тема 3-4. Закономірності, принципи й підходи до навчання української мови в початковій школі. Підходи до навчання дисциплін освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі. Про методи, прийоми, технології навчання мовно-літературної галузі в початковій школі

Змістовий модуль 3. Наукові основи методики викладання курсу української мови в початковій школі

Тема 5-6. Лінгводидактична діяльність учителя початкової школи в процесі навчання молодших школярів української мови.

Предмет і завдання курсу, зв'язок з іншими науками. Українська мова як навчальний предмет початкової школи. Новітні педагогічні технології навчання української мови в початковій школі.

Змістовий модуль 4. Лінгводидактичний дискурс як одиниця лінгвометодики

Тема 7-8. Лінгводидактичний дискурс як одиниця лінгвометодики. Загальне поняття про дискурс. Характеристика педагогічного дискурсу. Ознаки лінгводидактичного дискурсу. Рівні педагогічного дискурсу. Основні поняття педагогічного дискурсу.

Змістовий модуль 5. Текст як складова лінгвометодики

Тема 9-10. Текст як складова лінгвометодики

Змістовий модуль 6. Лінгводидактична компетентність учителя початкової школи

Тема 11-12. Лінгводидактична компетентність учителя початкової школи

Методи навчання:

Практичні заняття, навчальні дискусії, лекції (традиційні, проблемні, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда; виконання індивідуальних навчальних проєктів; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): дотримання норм законодавства України щодо академічної доброчесності, активна участь на заняттях, своєчасне виконання завдань аудиторних занять та самостійної роботи.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: аудиторії з мультимедійним забезпеченням.

Система оцінювання та вимоги:

Оцінка здобувачів формується таким чином:

- виконання практичних ситуативних завдань – 35 балів;
- виконання тестових завдань – 45 балів;
- презентація підсумкової творчої роботи – 20 балів.

Форма підсумкового контролю – залік.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення в початковій школі : метод. посіб. Київ: Освіта, 2006. 268 с.

2. Лобчук О. Г. Навчання мовленнєвої діяльності на уроках мови. 1 – 4 класи: навч.-метод. посібник. Київ : Кафедра, 2012. 120 с.
3. Мацько Л. І., Денискіна Г. О. Українська наукова мова (теорія і практика): навч. посіб. Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. 272 с
4. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
5. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для вищ. навч. закл. 2-ге вид. Київ : Грамота, 2013. 504 с.

Додаткові

1. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи : теорія, практика, історія : навч. посіб. Дніпро, 2014. 416 с.
2. Голуб Н. Термінологічна система української лінгводидактики: особливості становлення і проблеми функціонування. *Наук. записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Острог: Нац. ун-т «Острозька академія», 2017. Вип. 68. С. 104–108.
3. Грона Н. С. Система підготовки студентів педагогічного коледжу до формування у молодших школярів текстотворчих умінь: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02. Київ, 2018. 491 с.
4. Лященко М. Українська мова за професійним спрямуванням як складова лінгвістичної освіти майбутніх учителів початкових класів. *Початкова школа*. 2014. № 5. С.47-49.
5. Олійник І. М. Розвиток зв'язного мовлення молодших школярів. Рівне, 2016. 164 с.
6. Організаційні форми навчання у початковій школі : посібник / О. Я. Савченко, Н. М. Бібік, О. В. Мартиненко та ін. Київ: ВД «Сам», 2017. 304 с.
7. Пономарьова К. І. Моделювання уроку української мови на компетентнісних засадах. *Початкова школа*. 2016. №9. С. 15–19.
8. Пономарьова К. І. Сучасний урок української мови: компетентнісно орієнтовані цілі та структура. *Початкова школа*. 2015. №1. С. 21–26.
9. Савченко О. Я. Мета і результат уроку в контексті компетентнісного підходу. *Початкова школа*. 2015. №3. С. 9–14.
10. Савченко О. Сучасний урок: суб'єктивність навчання і варіативність структури. *Початкова школа*, 2011. № 9. С. 11 – 16.
11. Селігей П. Типи багатослів'я в наукових текстах. *Українська мова*. 2014. № 4. С. 22–44.
12. Сіранчук Н. М. Формування лексичної компетентності в учнів початкових класів на уроках української мови: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02. Київ, 2018. 40 с
13. Скорина Л. Аналіз художнього твору : навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. 424 с
14. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / за ред. М. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2015. 320 с

15. Формування предметних компетентностей учнів початкової школи: монографія / Н. М. Бібік, М. С. Вашуленко, В. О. Мартиненко [та ін.]. Київ : Педагогічна думка, 2014.

Інтернет-ресурси

1. Сайт бібліотеки БДПУ
2. Нова українська школа: <https://nus.org.ua/>